

**R. P. Francisci Svarez, Granatensis, E Societate Iesv
Doctoris Theologi, Et In Conimbricensi Academia
Sacrarum Literarum Primarij Professoris Defensio Fidei
Catholicæ Et Apostolicæ Adversvs Anglicanæ ...**

Suárez, Francisco

Coloniae Agrippinae, 1614

Cap. 19. Sectam Anglicanam nullius antiqui Martyris sanguine decoratam
sed potius damnatam esse ostenditur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93459)

quæ verborum nouitates doctrina religionis conuenientes.

Secundo fieri potest per Ecclesiam noua fidei explicatio, addendo, ac definendo nouam propositionem, aut veritatem de fide credendam, quia hoc sæpè necessarium est, quando noua controuersia, vel hereses oriuntur. Exemplum est in veritate definita in 6. synodo contra Monothelitas de duabus Christi naturalibus voluntatibus, quæ sub illis terminis antea non fuerat tanquam de fide tradita. Aliud, & clarius est de non rebaptizando ritè baptizatos ab hæreticis. Nam hæc veritas prius adeo fuit dubia, vt Cyprianus cum multis Episcopis contrarium senserint, & nihilominus postea est in Conc. Carthagini. & alijs ab Ecclesia definita, quod sine dubio ad certitudinem fidei sufficit, vt rectè Aug. docuit lib. 1. contra Crescon. Quamuis autem hæc noua videantur, nihilominus doctrina est Apostolica, quia in illa virtute continetur, & ab ipsis Apostolis non fuit ignorata. Acceperunt enim Spiritus Sancti donum, & omnia ipsis exposuit, vt dixit Epiph. hæres. 66. & Iulius Tertulliani in Præscriptionib. Quod tamen intelligendum non est de solo die Pentecostes, nam postea etiam temporibus opportunis de aliquibus rebus potuerunt magis doceri, seu illuminari. Non tamen fieri potuit, vel certe non oportuit, vt totam Theologicam doctrinam, vt sic dicam, quam Apostoli ab Spiritu Sancto didicerunt, eodem modo Ecclesie traderent, aut alios docerent, sed quæ pro eo tempore erat maxime conueniens, & ita necessarium non fuit omnes veritates, vel conclusiones ab eis distinctè tradi, vel declarari. Vel fortasse multa ex his, quæ pertinent ad maiorem explanationem, & subtiliorem cognitionem articulorum fidei, verbo docuerunt, quæ postea sunt in dubium reuocata, vel propter aliquam hæresim, vel interdum propter ignorantiam, vt in factis Cypriani constat ex epistola eius 74. & alijs. Quia ignorantia non obstante veritas de non iterando baptisimo, ad Apostolicam traditionem pertinet, vt tractans eundem Cypriani locum lib. 5. de Baptismo, cap. 26. asseruit Augustinus.

At verò in his, quæ ad mores, & praxim Ecclesie spectant, facilius est non solum additio, sed etiam mutatio. Quia vt dixit Epiphanius contra Aerium hæres. 75. circa principium, *Non potuerunt Apostoli statim omnia constituere, sed Ecclesia accepit complementum dispensationis, pro locorum, & temporum opportunitate; nam singula res non ab initio omnia habuerunt, sed progressu temporis ea, quæ ad perfectionem requiruntur, parabantur.* Quod latè prosequitur. Et ratio csara est, quia ea, quæ pertinent ad externos mores, & præsertim quæ ex humana institutione pendent, de se magis sunt variationi subiecta, & non eadem pro omnibus temporibus congruunt, & ideo non possunt pro omni tempore immutabiliter stabiliri. Neque etiam ab Apostolis potuerunt omnia determinari, quia non habuit eundem statum Ecclesia eo tempore, quem postea adeptura erat, vel quem nunc obtinuit. Imò etiam suo tempore non omnia simul disposuerunt Apostoli: nam Paulus ad Cor. 11. commemorat, se prius tradidisse Corinthijs vnum diuinum sacramentum, & tamen multa in illo seruanda postea ibi docuit, & in fine subiungit, *Cetera autem, cum venero, disponam.* & cap. 14. ac sæpè in alijs epistolis alia practica documenta paulatim tradidit. Et è conuerso Act. 15. aliqua præcepta tradiderunt Apostoli pro illo tempore opportuna, quæ sciebant, non esse perpetuò in Ecclesia seruanda, vt de abstinentia à suffocato, & sanguine.

In his autem omnibus additionibus, vel mutationibus obseruandum est, semper doctrinam esse eandem, & Apostolicam doctrinam consentaneam. Nam in primis nihil in huiusmodi rebus introducitur, quod iuri diuino positum, aut naturali repugnet,

A quia vniuersalis Ecclesia non potest in fide, aut moribus errare, vt supra est ostensum. Deinde, quidquid in hoc genere fit, derivatur à legitima potestate à Christo data Vicarijs suis, & Pastoribus Ecclesie ad illam gubernandam, de qua in lib. 3. dicturi sumus. Ideoq; licet in his, quæ ad mores, vel cultum externum pertinent, sit interdum varietas, non est nouitas reprehensibilis, nec inducit in doctrinam fidei mutationem, seu variationem, imò nec additionem alicuius rei, quæ in doctrina Evangelica, & Apostolica virtute non contineretur. Deniq; ad totam hanc Ecclesie illustrationem, rectè accommodari potest elegans sententia Vincentij Lyrinensis, qui in c. 18. ita obijcit, *Foritan dicet aliquis: Nullus ne ergo in Ecclesia Christi profectus habebitur religionis? Habeatur plane, & maximus. Nam quis ille est tam inuidus hominibus, tam exosus Deo, qui illud prohibere conetur? Sed ita tamen, vt verè profectus sit ille fidei, non permutatio. Siquidem ad profectum pertinet, vt in semetipsa vnaquæq; res amplifcet, ad permutationem vero, vt aliquid ex alio in illud transuertatur. Crescat igitur, oportet, & multum, vehementerq; proficiat, tam singulorum, quam omnium, tam vnius hominis, quam totius Ecclesie atatum, ac seculorum gradibus intelligentia, scientia, sapientia; sed in suo duntaxat genere, in eodem scilicet, dogmate, eodem sensu, eademq; sententia.*

Ex his ergo abudè satisfactum est difficultati propositæ, & ad exēpla, quæ Rex obijcit, in lib. 2. in particulari respondebimus, nunc in generali tam ad illa, quam ad ea, quæ nos addimus, ex dictis facile respondemus, omnia illa habere fundamentum, vel in Scriptura, vel in traditione Apostolica, seu alijs principijs fidei. Et quia vel satis declarata non erant, vel temporum decursu obscurata, vel in dubium vocata fuerant, per Ecclesiam declarari, ac definiri denuò potuerunt: nam ad hoc habet potestatem, & diuini spiritus assistentiam simul cum sua à Christo promissam, & ita semper cum necessitas postulauit, in Ecclesia Christi obseruatum est. Et ideo non est in his comparanda Ecclesia catholica cum Synagogis hæreticorum, quorum nouitates sunt antiquis dogmatibus contrariæ, ideoq; prophane sunt: nouæ autem definitiones Ecclesie non solum non pugnant cum antiquis, verum potius ex illis deriuatæ sunt per legitimam potestatem, ideoq; vel non sunt prophane, sed sacre, si noua dicenda sunt; vel certe non sunt dogmata simpliciter noua, sed antiqua, & Apostolica, siue ante plures, siue ante pauciores annos declarata, seu definita sint. Parumq; refert, quod Rex Angliæ certum antiquitatis tempus, certumque modum necessitatis ad credendum, vel non recusandum aliquid, requirat. Nam per hoc conuincitur, non conuincitur se catholicam fidem, cuius columna, & firmamentum est Ecclesia catholica, neque habere in credendo certam, & vniuersalem regulam fidei ab Apostolis traditam, ideoq; Apostolicam fidem profiteri, aut defendere non posse.

CAPVT XIX.

SECTAM ANGLICANAM NVLLIVS antiqui Martyris sanguine decoratam, sed potius damnatam esse, ostenditur.

Adit Rex Angliæ in suo defensoris fidei titulo duas alias prerogatiuas, seu laudes illius fidei, vel potius sectæ, quam defendit. Vna est, fidem illam esse veteris, ac primitiue Ecclesie, de qua nihil ampliùs dicere necesse est, quia hæc proprietates rectè intellectæ non est alia ab attributo fidei Apostolicæ: quia Ecclesia primitiua non est alia ab Ecclesia vera, & catholica, quæ nunc est, sed est eadem, secundum statum, quem in principio plantationis

10.
Satis ex-
emplis in
principio
adductis.

tionis sue habuit, quod fuit tempus predicationis Apostolorum, & ideo nihil est aliud, fidem esse Ecclesie primitivæ, quam esse illam, quam Apostoli Ecclesie tradiderunt. Cum verò in illo titulo huic particulari additur, *vetus, ac primitiva Ecclesia*, vir erroris sub verbis latere videtur. Indicatur enim,

Verba Regis expenduntur.

fidem, veteris, ac primitivæ Ecclesie in universali, & visibili Ecclesia defecisse, & per novatores instauratam esse, & ita innovatam à Rege defendi. Quamvis enim verba ipsa manifestè hoc non prodant; ex alijs Protestantium principijs, ac doctrinis timere non immeritò possumus, ne Rex in hoc sensu veteris Ecclesie fidei protectorem se præferat. Veruntamen quocunque sensu id fuerit dictum, est satis impugnatum ex dictis. Nam in primis ostensum est, sectam illam in his, quæ habet propria, Apostolicam fidem non esse; ergo nec esse potest fides Ecclesie primitivæ, cum illa maximè Apostolica fuerit. Deinde licet in his, quæ cum Romana fide conveniunt, aliqua ex parte fidem primitivæ Ecclesie retineat, in multis tamen à vero sensu primitivæ Ecclesie aberrat, & quæ vera retinet, casu potius, & humana opinione, quam vero spiritu primitivæ fidei conservat. Ideoque quoad hanc partem illa sufficere censuimus, quæ de attributo Apostolicæ fidei dicta sunt.

Rex Iacobus asserit fidem Anglicanam martyrum sanguine fuisse decoratam.

Alteram laudem, ultimamque prærogativam suæ fidei ponit Rex Angliæ, plurimum Episcoporum, fideliumque Martyrum sanguine esse illustratam, quam possem etiam merito prætermittere, tum quia laus hæc propria est veræ, catholicæ, & Apostolicæ fidei, ut etiam ipsemet Rex in verbis sui tituli sentire videtur; cum ergo demonstratum sit, sectam illam, neque veram fidem, neque Apostolicam, vel catholicam esse, satis etiam probatur relinquitur, non esse tali laude dignam. Tum etiam, quia Martyrum testimonium non facit veram fidem, sed potius vera fides facit, verum esse martyrium, quod pro illa suscipitur: nam, ut eleganter Cyprianus, epist. 13. *Non Martyres Evangelium faciunt, sed per Evangelium martyres sunt.* Ideoque dicit etiam Aug. ser. 14. de Verb. Apost. *Idè martyres, quia fideles.* Igitur sanguis martyrum licet illustret veram fidem, per se tamen illam non ostendit, sed supponit. Quia verò, ut multi referunt, Protestantes de testimonio Martyrum multum gloriantur, & quia ex ipsis verbis, & confessione Regis non leve argumentum sumere possumus, ad illam præsumptionem coercendam, erroremque convincendum, idè de hoc etiam puncto pauca subiungere visum est.

Anglicanam sectam Martyrum sanguine decoratam, ostendunt.

Duo autem prius à serenissimo Rege interrogare necessarium duco. Vnum est, an partem suæ fidei, vel totam martyrum sanguine illustratam esse intelligat, alterum est, de quibus martyribus loquatur, an de antiquis, qui ante Calvinum, Lutherum, & alios nostrorum temporum hæresiarchas præcesserunt; vel etiam de novis, qui post exortum Anglicanum schisma consumpti sunt. Multum enim refert hæc accurate discernere, ut quæ fides, & quo sanguine verè, & non fide reddatur illustris, sine ambiguitate intelligatur.

Possumus ergo, ut capite superiori tetigi, loqui de fide Angliæ quoad partem fidei antiquæ, quam retinet, & communem habet cum Ecclesia Romana, à qua illam didicit, vel quoad dogmata, in quibus per novos sectarios mutatio, & defectio facta est. Loquendo ergo de priori parte, seu de antiqua fide, & consequenter etiam de antiquis Martyribus, verissimum est illam fidem sanguine Sanctorum Martyrum factam esse illustrissimam. Hoc verò nihil Anglicanam causam iuvat, imò planè condemnat. Quia illi Martyres non Anglicanæ, sed catholicæ, & Apostolicæ fidei testimonium dederunt, & hoc modo sanguine suo eam illustrarunt. Testes sunt antiquissimi Patres, qui sepius asserunt, persecutionibus tyrannorum martyres interficientium illustriorem fa-

ctam esse Ecclesiam Christi, & non solam diminuatam non fuisse, verum potius mirabiliter auctam, iuxta celebrem Leonis Papæ sententiam serm. 1. in Natali Petri, & Pauli, *Non minuitur perfectio totius Ecclesie, sed augetur, & semper Dominicus ager segete ditiori vestitur, dum grana, quæ singula cadunt, multiplicata nascuntur.*

Neque est dissimilis sententia Augustini lib. de Catechizandis rudib. cap. 24. *Illarum, quæ per orbem terrarum, sicut de illa prophetatum, & ab ipso Domino prænumiatum erat, fructuosos palmites diffundebat, tanto pullulabat amplius, quanto vberiore Martyrum sanguine rigabatur, quibus per omnes terras innumere stabili ter pro fidei veritate morientibus, etiam ipsa persequentia regna cesserunt, ad Christum cognoscendum, atque venerandum, fracta superbia cervice, conversa sunt.* Similia scribit Præfat. ad Psalm. 46. dicens, *Iudeos occidisse Christum in se, paganos autem voluisse illum occidere in corpore suo, & subiungit, Occisi sunt Martyres, ad multiplicandam Ecclesiam valuit sanguis effusus, multiplicati sunt magis, magisque Christiani, & non est impletum quod dixerunt inimici, quo modo morietur, & peribit nomen eius.* Et eleganter Tertullianus in Apologetico extremo, ait ad Tyrannos, *Cruciat, torquet, probatio est enim innocentia nostra iniquitas vestra. Plures efficiuntur, quoties metimur à vobis, semen est sanguis Christianorum.* Et plura habet lib. ad Martyres, & Iulianus Martyr contra Triphonem, & Cyprianus, epist. 11. *O beatam Ecclesiam nostram, quam sic honor divina dignationis illuminat, quam temporibus nostris gloriosius Martyrum sanguis illustrat, erat ante in operibus fratrum candida, nunc facta est in Martyrum cruce purpurea.* Loquuntur autem, hi Patres, ut ex eorum scriptis constat, de Ecclesia universali, vel de Romana, vel si interdum loquuntur de aliqua particulari, (ut Cyprianus de Africana) perinde est, quia loquitur de illa ut parte Ecclesie Catholicæ, & ut coniuncta per eandem fidem Romanæ sedi, ut ex alijs eius locis in superioribus allegatis manifestum est. Cum ergo ostensum sit, Ecclesiam Romanam, & Catholicam, quæ nunc est, eandem esse, quæ tempore Apostolorum, & doctorum Patrum extitit, constat, universalem gloriam antiquorum Martyrum in hanc universalem Ecclesiam, quæ nunc exiit, redundare.

Et hinc ulterius concluditur, totam fidem huius catholicæ Ecclesie eodem antiquorum Martyrum sanguine confirmatam esse, & illustratam. Probatur, quia fides primitivæ Ecclesie, & quæ fuit temporis, maxime de Cypriani, Augustini, & aliorum Patrum, eadem est, quæ durat per legitimam successionem in præsentem Ecclesiam Catholicam, ut etiam est demonstratum, ergo sanguis Martyrum, qui fidei antiquæ Ecclesie testimonium dedit, idem præbuit præsentis Ecclesie fidei. Igitur fides Romana est, quæ sanguine doctorum Martyrum facta est illustris. Dicent fortasse, hoc esse verum quoad sola illa dogmata fidei, quæ illo tempore in Ecclesia credebantur, non verò quoad alia nova, quæ postea, ut Protestantes calumniantur, in Ecclesia Romana per homines inuenta sunt. Sed hoc facillimè refutatur, quia fides Ecclesie vna semper est, nec variatur propter accidentale augmentum, aut diminutionem, quoad maiorem, vel minorem rerum declarationem, vel quo ad alias circumstantias, quæ ex temporis successione pendunt. Quod adeo verum est, ut Augustinus tract. 45. in Ioannem etiam de fide synagoga, & Ecclesie Christi dixerit, *Tempora mutata sunt, non fides*, quod etiam affirmat 18. de Civit. cap. 47. & lib. 19. contra Faust. cap. 14. & sumitur ex illo 2. ad Corinth. 1. *Habentes eundem spiritum fidei.* Quibus verbis (ut ibi notat Chrysost. homil. 9.) ostendit Apostolus, eundem spiritum esse, qui in utroque, testamentum vim suam exercuerit. Multò ergo maiori ratione cum Ecclesia Christi omni tempore

Angliæ heretici eam refutant.

pore eodem Spiritu Sancto regatur, eandem semper fidem retinet, etiam si quoad res aliquas in vno tempore magis quam in alio per eandem Ecclesiam declarata sit.

Quapropter Martyres, qui in vno tempore suo sanguine Catholicam fidem illustrarunt, totam fidem, & pro quocumque tempore existentem aequè confirmarunt; & exornarunt maximè, quia ea, quæ in posteriori tempore declarantur, in antiquioribus virtute continentur, & omnia ita sunt inter se connexa, ut non possit vnum illustrari, aut testimonio Martyrum confirmari, quin omnia pariter illustrentur. Sicut è contrario non potest vnum negari, quin cetera omnia certitudinem suam amittant, & ideo virtute negentur. Exemplo rem declaro: nam multi Martyres pro confessione Trinitatis mortui sunt in Ecclesia, prius quam per Ecclesiam declaratum, ac definitum esset, Spiritum Sanctum à Filio procedere, & nihilominus fides huius articuli non minus confirmata est sanguine illorum Martyrum, quam fides ceterorum articulorum, quos tunc ipsi expresse confitebantur. Quia etiam ratione qui pro fide moritur, confitendo expresse vnum articulum, si illum credidit catholica fide, virtute confitetur totam fidem catholice Ecclesie, eamque suo sanguine confirmat. Sicigitur cuiuscunque veri Martyris sanguine, quocumque tempore effuso, tota fides catholica in quocumque statu, vel tempore consideretur, illustratur.

Accedit, quòd multi ex antiquis, & præcipuis Martyribus eadem dogmata, quæ nunc ab hæreticis in Ecclesia Catholica reprehenduntur, diserte tradiderunt, & postea suo sanguine confirmarunt. Hoc in primis conspicitur in Martyre, & Pontifice Ignatio, qui in Epistolis suis Ecclesiasticam hierarchiam, & subiectionem laicorum Pastoribus Ecclesie debitam commendat, & Episcopum in suo munere Regi comparat. Nam in epist. 10. ad Smyrnenfes Episcopum præfert presbyteris, & diaconis, illumque post Deum honorare iubet, ut Principem sacerdotum, imaginem Dei referentem propter principatum, & Christi, propter sacerdotium, & similiter honorare præcipit Regem, qui in rebus creatis nullus est ei similis, nec Episcopo quidquam maius in Ecclesia. Et ad Antiochenos ait, *Caesari subiecti estote, in his, in quibus nullam animæ periculum est.* Ad Philadelphenses, *Vna (inquit) Eucharistia utendum, quia vna est caro Domini nostri IESV Christi, & vnus illius sanguis, qui pro nobis effusus est, vnum altare.* Et ad Romanos, *Volo (inquit) panem, & calicem, qui est caro Christi filij Dei, & in Epistola ad Heronem, traditiones Apostolorum servare iubet.* Et in speciali Quadragesima, & Dominicam, & Epistola ad Philippen. Et hanc fidem postea glorioso Martyrio illustravit. Quis ergo neget, sanctum hunc Pontificem, & Martyrem testem esse fidei, quam nunc Ecclesia Romana profitetur? cum nec de sanctitate, & doctrina eius, nec de illius Epistolis dubitari possit, teste Hieronymo de Scripturib. Ecclesiastic. & Eusebio. lib. 3. Histo. cap. 30. Et hoc testimonium suo etiam sanguine confirmavit Polycarpus, qui in epistola sua ad Philipp. prius ad cauendas falsas doctrinas consulit, ut ad illud, quod traditum nobis est à principio, reuertamur. Et postea epistolas Ignatii commendat dicens, *Ex omnibus enim vobis magnus erit profectus. Continent enim fidem, patientiam, & omnem adificationem ad Dominum nostrum pertinentem.* Addere item possumus Irenæum gloriosum etiam Episcopum, & martyrem, qui Ecclesie Romanæ primatum, & traditiones Ecclesiasticas apertissime docet lib. 1. contra hæreses à principio per multa capita, & veritatem corporis, & sanguinis Domini in Eucharistia lib. 4. c. 34. in quibus principijs tota fides Romana virtute continetur, hic ergo sanctus Martyr illi etiam testimonium dedit. Eodem modo afferre possumus Iustinum fidem

A de veritate Eucharistie profitentem, & innumeros Romanos Pontifices, qui primatum suæ Sedis constantissime defenderunt, eademque constantia totam fidem suam sanguine confirmarunt.

Ex quibustandem in hoc puncto concludimus, si Rex Angliæ admittatur suam fidem commendare ex splendore, & claritate, quam habet vera fides Christiana ex sanguine antiquorum martyrum, velit, nolit, conuinci, eorundem Martyrum sanguinem damnare sectam suam, quoad illa omnia, in quibus à Romana fide defecit. Probatur illatio: nam probatum est, illo sanguine illustratam esse totam fidem catholicam, quæ hodie in Romana Ecclesia perseverat, non solum quoad ea, quæ Protestantes ex illa retinere voluerunt, sed etiam quoad omnia, quæ deferenda eligerunt, multa quidem, quæ iam tunc explicitè in Ecclesia credebantur, alia verò, quæ in illis, & in infallibili Ecclesie autoritate virtute saltè continentantur. Vnde inter hunc Regis titulum, eiusque fidei confessionem repugnantiam considero, quam ipse fortasse non animaduertit: nam in titulo faceret, si dem Apostolicam, & primitiuam sanguine Martyrum illustrem fuisse, postea verò in confessione suæ particularis fidei antiquam euerteret, quia multa fidei dogmata non tantum nouicia (ut ipse loquitur) sed antiquitate Martyribus aequalia, vel priora negat, nouaque inducit, quibus testimonium Martyrum euacuari necesse est. Ita enim antiqui Patres contra suorum temporum nonatores insurgent.

Præsertim Nazianz. ep. 2. ad Cledonium dicens, *O ingentem absurditatem, absconditam post Christum Repugnantiæ nobis annuntiant, id quod sane la. hymni dicitur. Nam triginta duntaxat ab hinc annis fides initium sumplit, cum quadringenti iam fere anni fluxerint à quo Christus manifestatus est, inane vtiq. tanto tempore fuit Euangelium, inane etiam fides nostra, si istaq. Martyres martyrio perfuncti sunt, & tales vtiq. Antistites plebi præfuerunt, verisumq. non autè si dicitur gratia. Similemque sententiam habet Tertull. in Præscriptionib. cap. 39. ubi contra eosdem hæreticos quasi irridendo infert, *Tamdiu vtiq. regnavit error, quamdiu hæreses non errant.* Aliquos Marcionistas (Nos dicamus Caluinitas) liberanda veritas expectabat, interea perperam credebatur. Et post multa, *Tor deniq. martyria perperam coronata.* Huc etiam spectat sententia Ambrosii lib. 1. de Fid. cap. 7. ubi loquens de Concilio Nicæno sic inquit, *Librum sacerdotum, qui nostram resignare audeat signatur à confessoribus, & multorum iam martyrio consecratur. Quem qui resignare coacti sunt (utique in concilio Ariminensi) postea tamen damnata fraude signarunt, qui violare non ausi sunt, Confessores, & Martyres existerunt.* Quam grauilissimam sententiam ad omnia legitima Cocilia, & definitiones fidei ab Ecclesia approbatas merito accommodamus. Cui in e sit cognatus liber sacerdotalis sub eiusdem Spiritus Sancti regimine conscriptus. Præsertim verò intentione nostra confirmat verbum, quod subiungit Ambrosius. *Quomodo fidem eorum possumus denegare, quorum victoriam prædicamus.**

Fortasse iudebunt aduersarij dicere, non errasse antiquos Sanctos Pontifices, & Martyres in confessione Christi, aut Trinitatis, aut aliorum mysteriorum, pro quorum defensione sanguinem fuderunt: errare tamè potuisse, & errasse in alijs rebus, in quibus suis opinionibus aduersantur, neque esse necessarium, ut quidquid credebant, suo sanguine confirmarent, sed illud tantum, pro quo oppetere mortem non dubitarent. Sic enim Cyprianus Martyr sua morte Catholicorum fidem illustravit, quamvis per humanam ignorantiam crederet, rebaptizandos esse ab hæreticis baptizatos: hanc siquidem sententiam nullatenus suo sanguine confirmavit, nec pro ea defendenda mortuus est.

Hæc tamen euasio impietatem magnam continet, & temeritatem. Quia in primis cogitari non potest

9
Concluditur
contra assertum
K. ges
Angliæ.

10
Reperitur
in his
regis
dicitur.

11
Eiusque

12

Relucit
concludi-
tur prædi-
ctos Marty-
res non er-
rasse in ali-
quo dogma-
te fidei.

potest Ignatium, Polycarpum, & similes sanctissi-
mos Martyres in dogmatibus fidei errasse per hære-
sim, aut pertinaciam, alioqui veri Martyres non fuisset,
quia in hæresi non potest esse verum martyrium,
ut statim subinferam: & ita suo sanguine Christiana-
nam fidem non illustrassent. Hoc autem cogitare impi-
ssimum esset, & perpetuum, & vniuersali Ecclesie
traditioni contrarium, & prorsus temere contra om-
nem historiam fidem, & sine vilo fundamento ex-
cogitatum. Deinde nec potest in his Patribus præsu-
mi error in dogmatibus fidei per ignorantiam, nam
si culpabilis foret, repugnaret certe eorum sanctitati:
si inuincibilis, adeo eorum sapientia, & muneri
est contraria, ut in suspicionem venire non possit.
Tum quia multi eorum ab ipsismet Apostolis, alij ve-
rò ab Apostolicis viris, & Apostolorum discipulis
doctrinam fidei susceperunt. Tum etiam quia dog-
mata, de quibus loquimur, erant valde necessaria ad
communem fidem Ecclesie, in qua ipsi erant grauissi-
mi Pastores, & Doctores, ut de Eucharistia, de tradi-
tionibus, de Ecclesia, eiusque potestate spiritali,
ac fide infallibili, & similibus. Et ideo hæc docebat,
non ut dubia, sed ut certa, neque in angulo, sed in cõ-
spectu totius Ecclesie, neque cum contradictione, vel
aliorum Episcoporum, vel Romanæ Ecclesie, sed
cum communi omnium consensione: ergo sine vlla
dubitatione non ex ignorantia, vel opinione, sed
ex certa fide illa docebant ac proinde in ea fide,
pro qua moriebantur, illa omnia comprehendebant.

13
Epist. 48.
versus sine
Vindicatur
Cyprianus
à Calumniam.

Quamobrem longe dissimilis est Cypriani causa.
Nam ut omitam, Augustinum interdum insinuare,
eum ante mortem sententiam retractasse, illa tunc
non pertinebat ad dogmata necessaria fidei, neque ab
Ecclesia communiter recipiebatur, & Summi Pon-
tifices (quamuis non dum definiendo) illi contradi-
cebant, & ideo neque ipse Cyprianus ita illi adhe-
rebat, ut illam inter dogmata sue fidei reputaret.
Quin potius audeo dicere, contrarium dogma, quod
postea definiuit Ecclesia, Cyprianum virtute semper
credidisse. Nam licet priuata, & humana opinio ne
tunc ita sentiret, multò firmissime credebat, Ecclesiam
non posse errare, & paratus erat ad relinquendam
propriam sententiam, si Ecclesia contrarium defini-
ret. Ut ex Augustino sumitur in prædicta epistola de
illo dicente, *Vnitatem orbis terrarum, atque omnium ge-
tium, & diligendo tenui, & disputando defendi.* Et
inferius hoc magis explicans, dicit, *Aut non sensit o-
mnino, quod eum sensisset, aut hoc postea corre-
xit irregularitatem, aut hunc quasi natum sui can-
didissimi pectoris cooperuit vberibus, aut dum vni-
tatem Ecclesia toto orbe reserens, & copiosius de-
fendit, & perseverantissime tenuit vinculum pacis.*
Quasi diceret, quidquid priuata opinione sentiret,
semper animo fuisse subiectum regulæ Ecclesie: &
& hoc modo dicimus, ipsum sanguine suo fidem Chri-
stianam Ecclesie simpliciter confirmasse.

Ex August.
lib. 1. de
Baptismo.
13.

14

In his ergo, quæ antiquissimi Pontifices, & Sancti
Doctores tanquam de fide certa Ecclesie tradide-
runt sine disensione, imò cum communi Ecclesie ac-
ceptione, non potest ignorantia cogitari, alias to-
ta eorum doctrina fluctuaret, & ideo dum pro sua
fide sanguinem effuderunt, totum id, quod in hoc ge-
nere docuerunt, vel scriptum reliquerunt, eodem
sanguine illustrarunt. Et propterea grauitè Vincen-
ti. Lyrinensis nouitates tali antiquitati contrarias
cauendas esse præmonuit: *Nam precipiantur* (inquit)
necesse est, ut fides beatorum Patrum, aut tota, aut
magna ex parte violetur, necesse est, ut omnes omnium
atque fideles, omnes Sancti, omnes Virgines, omnes
Sacerdotes, tanta Confessorum millia, tanti Marty-
rum exercitus, tanta populorum celebritas, & multi-
tudo, totus postremo iam penè terrarum orbis per Ca-
tholicam fidem Christi capiti incorporatus tanto sacri-

Cap. 33.

A lorum tantum ignorasse, errasse, blasphemasse, nescisse,
quid crederet, pronuncietur.

CAPVT XX.

VEROS NOSTRORVM TEMPORVM
Martyres non Anglicanam Sectam, sed Ro-
manam fidem illu-
strasse.

VENIO ad alteram partem de nouis Martyri-
bus, qui post exortum Anglicanum schisma in
Ecclesia sunt perpesti, ut si forte Rex Angliæ
de ipsis loqui velit, catholicam etiam in hac parte
sententiam defendamus. Quos enim quæso vocat
Martyres? an eos, qui in sua Secta, vel pro illa inter-
fecti sunt? an potius eos, qui propter fidem Ecclesie
Romanæ à defensoribus illius sectæ occisi sunt? At
de his posterioribus loqui non potest, nam illi non
Anglicanam sectam, sed Romanam fidem illi con-
trariam illustrarunt, quia in detestationem illius se-
ctæ mortui sunt. Imò licet tantum pro Christo, &
pro illis articulis fidei, quos Anglia recipit, à genti-
libus, vel paganism interfecti sint, eorum gloria in Ec-
clesiam Catholicam, & Romanam, ac fidem eius, in
qua moriuntur, redundat, & consequenter omnem
hæreticam prauitatem illi contrariam condemnant.
Si verò Rex loquatur de sectarijs propter suam per-
tinaciam punitis, immerito eos Martyres vocat: nam
re vera Martyres non sunt, sed malefactores iuste ca-
stigati. Primò quidem quia ut rectè dixit Cyprian.
lib. de vnit. Ecclesie. *Ille mors non est fidei corona, sed*
pæna perfidia. Secundò, quia Martyrem non facit pæ-
na, sed causa, ut ex Cypriano refert Greg. lib. 1. Reg.
Epist. 36. & tradit August. serm. 50. de Sanctis, qui est
textus de Martyribus, & latius concione, in Psalm.
34. explicans illa verba, *Exurge, & intende iudicium* (inquit)
meo Deus meus, & Domine meus in causam meam, &
Non in pœnam meam (inquit Augustinus) *edam cau-*
sam meam, non in id, quod meum habet latro commu-
ne, sed in id, quod beati, qui persecutionem patiuntur
propter iustitiam: hæc enim causa discreta est, nam
pœna similis est bonis, & malis. Itaque Martyres non
facit pœna, sed causa. Qui ergo propter hæresim, &
schisma interfecti sunt, non sunt Martyres, alias la-
trones, & malefactores omnes martyres vocandi es-
sent, ut Augustinus ibidem late prosequitur, & epist.
50. & lib. 4. de Baptismo, cap. 17. & alijs locis, quæ sta-
tim insinuabimus: specialiter verò in sermone 1.
de Sanct. Vincent. rationem reddit, *Quia isti dolores est, non*
tolerant perditionem, non constantiam, vitio, non virtute, 17. à per-
prauo errore, non recta ratione, diabolo possidente, non christi al-
persequente. Quam etiam rationem optime prose-
quitur Chrys. Orat. contra Iudæos.

Possumus præterea ratione morali conuincere,
mortem hanc pro falso errore susceptam, non esse
martyrium, siue consideretur ex parte causæ, siue ex
parte meriti, siue ex parte acceptationis illam clarum ex
in defensionem erroris. Non quidem ex parte causæ,
ut dictum est, quia illa mors non est pro Christo,
Sanguis autem effusus ut tantum Martyrium facit, qui
pro Christi nomine funditur, ut dixit Hieronymus in e-
pist. ad Philem. initio. Qui generalius id declarat in
cap. 5. ad Galat. ad fin. Neque etiam ex parte punien-
tis, quia qui sic punitur pertinacem, non id facit in o-
dium veritatis, sed in defensionem, nec iniuste per-
sequendo personam, sed iuste vendicando delictum,
& pertinaciam in illo.

Dices, hoc esse, quod inter nos, & hæreticos con-
trouersum est, scilicet, an sectarij, qui pro sua Secta
moriuntur, pro errore, vel pro veritate moriantur. Veritas
Respondemus, hanc controuersiam non posse exfo-
la passione mortis definiri: nam (ut proximè ex Au-
gustino dicebam) multi pro defensione erroris moriuntur.